



ORBIT^{VZW}

THUIS IN DE WERELD VAN
DIVERSITEIT & MIGRATIE

Omgaan met racisme

Verwerkingsessie

WWW.ORBIVZW.BE

volg ons op



Racisme...



Europa wordt het nieuwe midden-oosten. We hebben de hel hierheen gehaald.

Vind ik leuk · Beantwoorden · 3 uur

Een man slaat een persoon met donkere huidskleur in elkaar en roept tegelijk: “vuile n...”.

Wij verhuren niet aan vluchtelingen

Ondanks gelijke resultaten krijgen leerlingen met een migratiegeschiedenis vaker een B-attest dan andere leerlingen, die meer C-attesten krijgen.

Ga terug naar je land!

Ze willen zich niet aanpassen...

Loubna draagt een hoofddoek. Ze wordt elke dag aangestaard wanneer ze in de tram zit.

“Oei, migranten op de hoek van de straat. Dit is verdacht”

In organisatie x worden nieuwkomers tijdens vergaderingen meer onderbroken dan andere mensen. Amai, je spreekt al mooi Nederlands

Racisme...

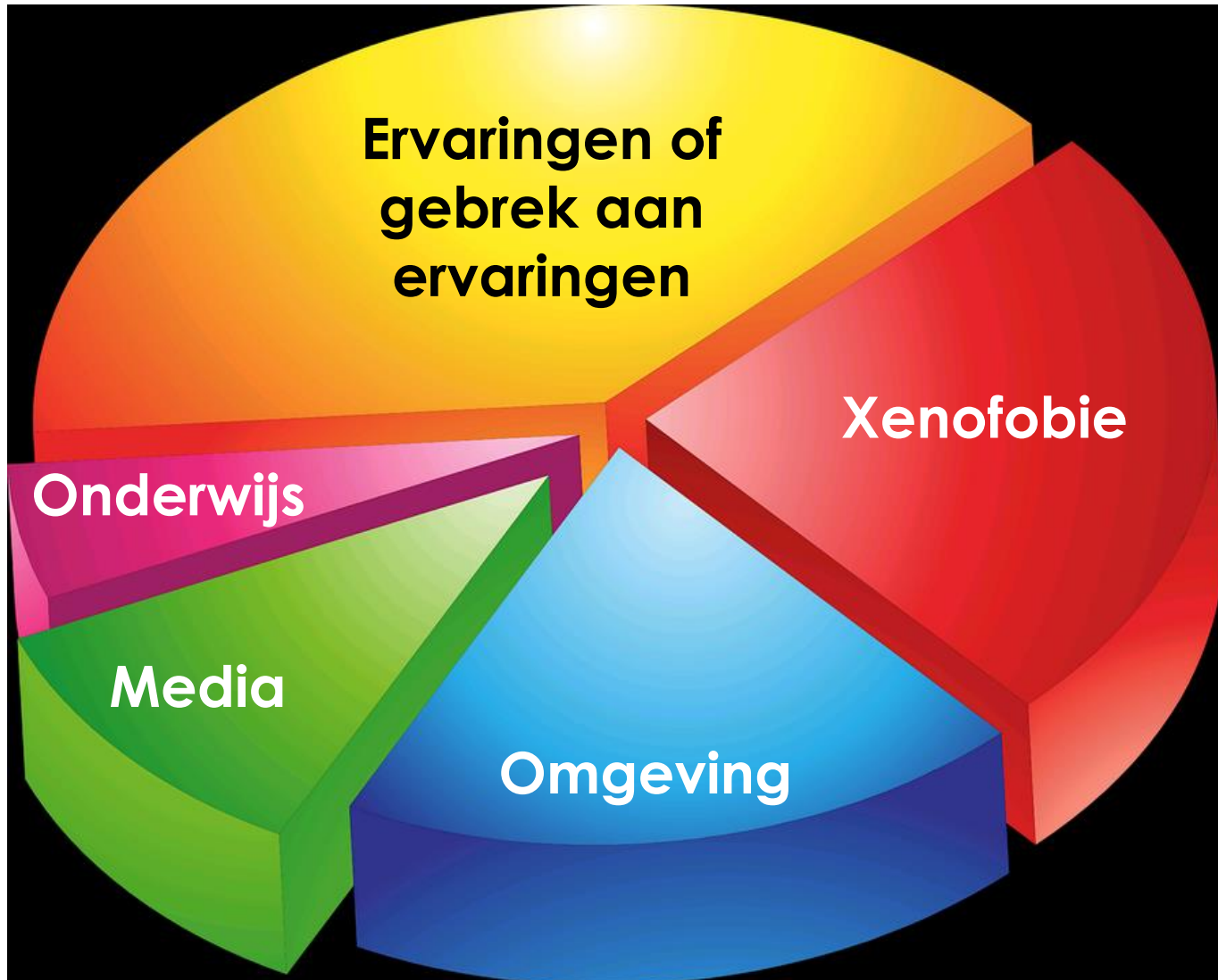
- is **elk** gedrag, **alle** wetten, **alle** ideeën...
- waarbij **mensen andere mensen**
- **ongelijk** behandelen of beoordelen
- op basis van
- **etnisch-culturele kenmerken en uiterlijkheden**
- in plaats van op hun mens-zijn.

Racisme...

- is **een structureel systeem**.
- is **statistisch**
- heeft **een functie**:
machtsverschillen en privileges
legitimeren
- is **witheid als norm**
- is verankerd in de **geschiedenis**
- is **aangeleerd**



Racisme is aangeleerd...



Racisme is aangeleerd...

- (Sociale) media
- Negatieve ervaringen / gebrek aan ervaring
- Omgeving (woonplaats, familie, vrienden...)
- Opvoeding
- Leren omgaan met xenofobie
- Politieke context
- Onderwijs
- Cultuur (romans, films, kunst, standbeelden...)
- Mensen met gezag
- Geschiedenis (migratie, kolonisatie)
- ...

... we kunnen het afleren

→ Maak je eigen racismeopvoedingstaart:

Waar leerde jij racisme aan?

De grenzen van informatie

- **Drie voorwaarden** om met info wél impact te hebben:
 - Niet veel voorkennis.
 - Geen sterke motivatie om fake news te geloven.
 - Vertrouwen in de bron van de info.

Cass R. Sunstein, *On Rumors: How Falsehoods Spread, Why We Believe Them, What Can Be Done*, 2009, p.56.

De bondgenotenstrategie



**racistische
boventoon**

**Mijn dochter moet niet
met een zwarte afkomen**

financiële, fysieke, psychologische
veiligheid, kleinkinderen, verschillende
cultuur of godsdienst, discriminatie,...
aandacht, erkenning,
herkenbaarheid,...

**zorgende
ondertoon**

**Goede leef-, werk- en
Woonomgeving voor
haar dochter**

Bouwstenen van de bondgenotenstrategie

BOUWSTEEN 1 - Tijd winnen en tijd nemen



BOUWSTEEN 2 – Zoveel mogelijk te weten komen over de oorzaak achter het racisme



BOUWSTEEN 3 – Inzoomen op de leefwereld van je gesprekspartner



BOUWSTEEN 4 – Erkenning geven



BOUWSTEEN 5 – Terugkomen op de racistische boventoon



Zorg voor doelwitten

- Impact van racisme
- Negatieve strategieën
 - Oogkleppen
 - Witter dan wit
 - In overdrive
 - Ten aanval
- Nooit minimaliseren.



Zorg voor doelwitten

- **Veerkracht** opbouwen
 - Steunend netwerk ontwikkelen
 - Positieve identiteit ontwikkelen
 - Racisme herkennen en benoemen



Omstaanders-strategieën

Direct confrontation | Diversion | Delegate | Delay | Document



Hollaback! - <https://www.ihollaback.org/resources/bystander-resources/>
<https://www.themarysue.com/bystanders-harassment-guide/>

Oefening

- **Hoe reageerde jij de laatste keer dat je getuige was van racisme? Kwam je tussen? Hoe?**
- **Hoe zou je beter willen reageren de volgende keer?**

Grenzen stellen via verbindende communicatie

1. Gedrag **observeren**

“je zei ...”

2. Je **gevoelens** uiten

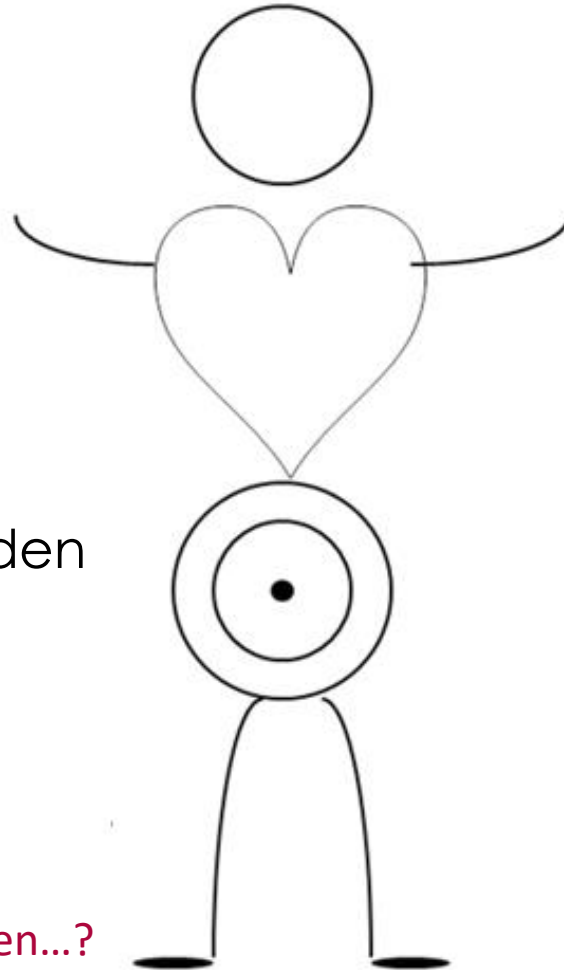
“dit kwetst me”

3. Je **behoeften** verwoorden

“ik wil me veilig voelen”

4. Een **verzoek** maken

“zou je in de toekomst kunnen...?”



zonder oordeel
of interpretatie

ipv “je bent een racist” of
“hij wil me bewust kwetsen”

in “ik-vorm”

ipv “jij kwetst me”

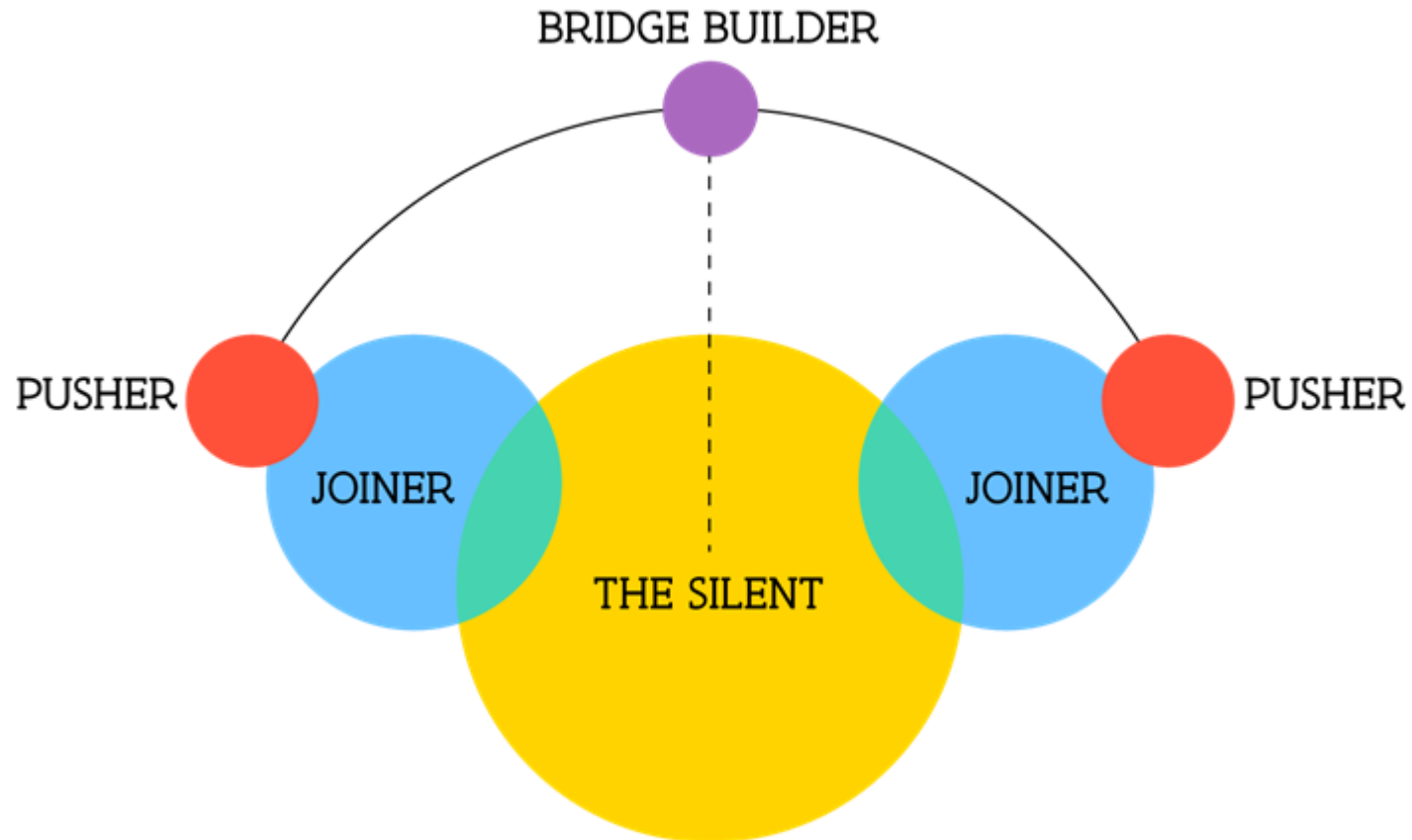
zonder acties

ipv “je moet zorgen
voor mijn veiligheid”

zonder te dwingen

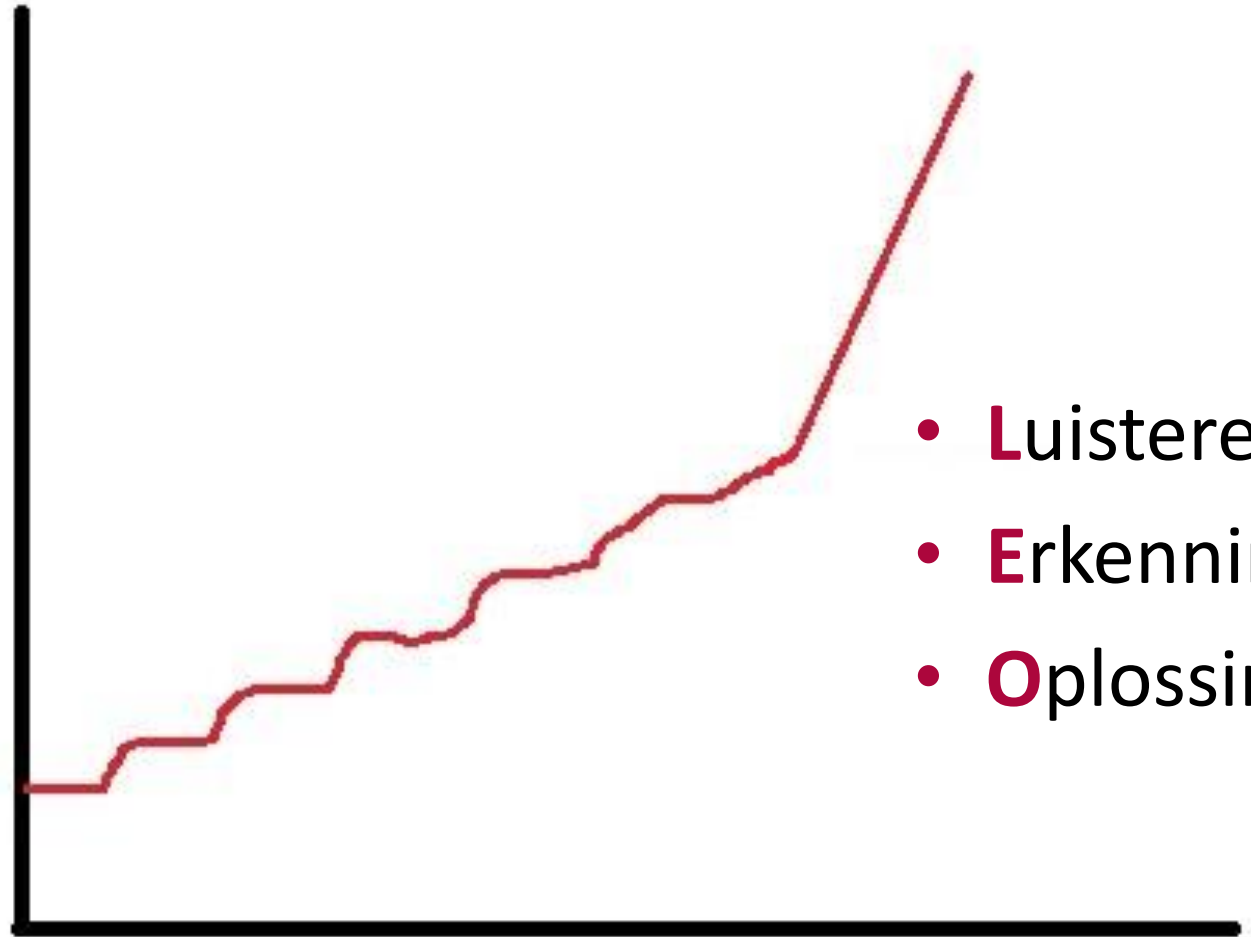
ipv “je moet ...”

Polariseringsmanagement



Omgaan met agressie?

Heftigheid
agressie

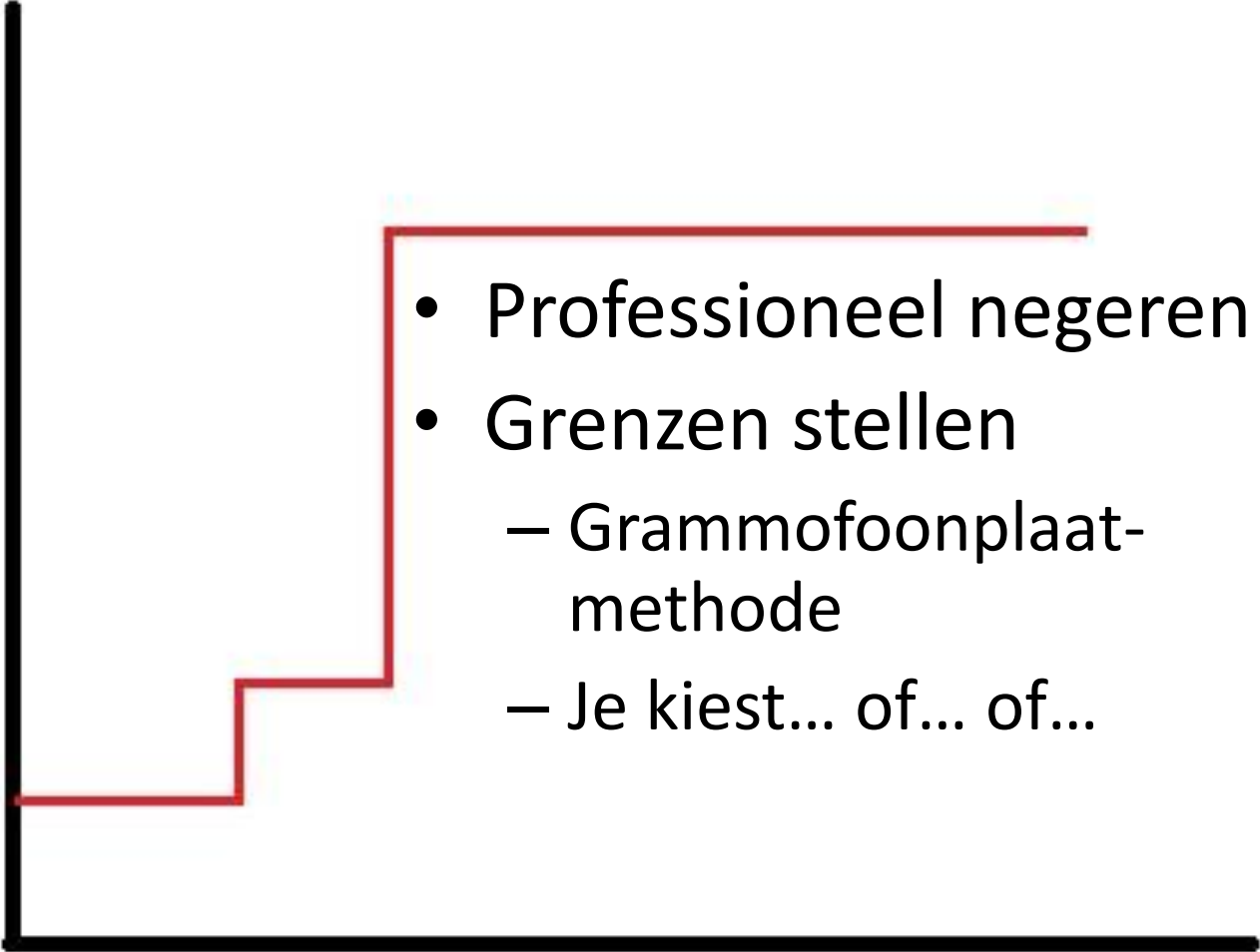


- **L**uisteren
- **E**rkenning
- **O**plossing

Tijd

Omgaan met agressie?

Heftigheid
agressie

- 
- Professioneel negeren
 - Grenzen stellen
 - Grammofoonplaatmethode
 - Je kiest... of... of...

Tijd



Succesvolle aanpakken

We stellen
nieuwkomers voor
aan de burens

**Niets forceren, de
geleidelijke weg is de beste**

**We brengen
positieve verhalen
naar buiten**

We leren elkaar kennen (via een
etentje), vieren samen, gaan samen
op uitstap, werken samen in de
huiswerkklas.

We zeggen: “onze vzw komt
op voor alle mensen in
armoede”

We bemiddelen bij conflicten

**We gaven bloemen aan elke inwoner
van een LOI dat met tomaten
bekogeld was.**

We geven niet onmiddellijk
'tegenas', maar erkennen dat we
hun gevoel begrijpen

**MENSEN DIE RACISME MEEMAKEN
DRAAIEN MEE ALS VRIJWILLIGERS**

We weerleggen of ontkrachten de oneliners

We spreken de persoon
onmiddellijk aan over
zijn uitspraak

**WE DIENEN
KLACHT in Bij
UNIA**

Casus

Bij het zoeken naar woningen voor erkende vluchtelingen ondervinden wij tegenstand of discriminatie vanwege eigenaars of immokantoren.

Casus

Een buur zegt tegen Joseph: "al de vreemden zijn profiteurs, ga terug naar je land"

Casus

Bij het zoeken van werk maakt Samir veel discriminatie mee. Hij stuurt veel CV's maar krijgt zelden een antwoord.

Casus

Een bezoeker zegt jou: “ik snap echt niet dat jullie die vreemden helpen. Er is al genoeg werk met onze mensen”.

Casus

Kuukua loopt over straat en wordt steevast aangestaard door voorbijgangers. Soms steken mensen de straat over als ze nadert, of doen ze hun boodschappentas langs de andere kant bij het voorbijlopen.

Casus

Jorge wacht op de bus. Wanneer de bus aankomt, zwaait hij met zijn abonnement. De bus rijdt gewoon door.

Casus

Tijdens een voedselbedeling spreekt een vrouw die pas enkele maanden in Vlaanderen is in het Arabisch met anderen. Een andere vrouw zegt dat ze Nederlands moet spreken en slaat haar.

Casus

Gisteren werd Farid geweigerd bij een dancing. Hij vroeg waarom en kreeg als uitleg dat er al te veel volk is. Even later zag hij een witte persoon die gewoon binnen mag.

Casus

Tijdens een voedselbedeling zegt Bart luid:
“het voedsel moet voorbehouden worden
voor de eigen bevolking, en niet voor de
allochtonen”

Casus

Een buurman kan maar moeilijk aanvaarden dat er nieuwkomers in een Lokaal Opvanginitiatief wonen. Hij pest hen en de vrijwilligers.

Casus

Een vrouw zegt tegen een vrijwilliger: "Ik kan veel verdragen, maar die vrouwen met een hoofddoek, die storen mij. Ik snap niet dat ze zelf niet inzien dat ze daarmee om problemen vragen".

Polariseringsmanagement

- **Depolariseren? Verander van...**
 - **Doelgroep:** het midden
 - **Onderwerp:** herkaderen
 - **Positie:** sta echt in het midden
 - **Toon:** luisteren

Veranderen



Veranderen



Veranderen



Thomas Peeters
thomas@orbitvzw.be



ORBIT^{VZW}

THUIS IN DE WERELD VAN
DIVERSITEIT & MIGRATIE